

Γιατί εορτάζουμε τους Αγίους Πάντες

/ [Επικαιρότητα](#)

Του Αρχιμ. Διονυσίου Χατζηαντωνίου, Δρος Θεολογίας

Εφημερίου του Ι. Ν. Αγίας Φιλοθέης Αττικής - Γραμματέως Συνοδικής Επιτροπής επί του Τύπου

Η Κυριακή των Αγίων Πάντων είναι η τελευταία Κυριακή του «Πεντηκοσταρίου», με την οποία τελειώνει ο κινητός κύκλος των εορτών που άρχισε από την πρώτη Κυριακή του Τριωδίου (Τελώνου και Φαρισαίου). Δεν είναι τυχαίο που η εορτή αυτή κλείνει αυτόν τον διάρκειας τεσσάρων μηνών κινητό εορταστικό κύκλο ως σφραγίδα αυτής της περιόδου, ούτε είναι τυχαίο ότι τοποθετήθηκε την Κυριακή μετά την Πεντηκοστή, αφού παρουσιάζει τους καρπούς της επιφοίτησης του Αγίου Πνεύματος και αποδεικνύει το έργο της Εκκλησίας.

Αν μας ρωτούσε λοιπόν κάποιος: ο Χριστός ήρθε και μάς έσωσε, αλλά πώς

αποδεικνύονται τα αποτελέσματα του σωτηριολογικού έργου Του, αλλά και του έργου της Εκκλησίας Του; Πώς αποδεικνύεται ότι είναι εφικτό να τηρηθούν οι εντολές Του, ή ότι μπορεί κάποιος να εισέλθει στην ουράνια Βασιλεία του Θεού; Μέσω των Αγίων είναι η απάντησή μας. Εκείνοι είναι η απτή απόδειξη σε κάθε εποχή και μέχρι την Δευτέρα Παρουσία Του ότι όσα διαβάζουμε στο Ευαγγέλιο μπορούν να πραγματοποιηθούν, εκείνοι είναι η απτή απόδειξη σε κάθε εποχή ότι το Άγιο Πνεύμα κατέρχεται στον κόσμο και δι'Αυτού ανεβαίνει ο χοϊκός άνθρωπος στον ουρανό.

Ο Θεός, τόσο μέσω της Παλαιάς, όσο και μέσω της Καινής του Διαθήκης, καλεί όλους μας να γίνουμε άγιοι: «Άγιοι γίνεσθε ότι εγώ Άγιος ειμί» (Λευϊτ. 20,7,26 & Α' Πέτρ. 1,16). Όμως προκύπτει ένα εύλογο ερώτημα: Από τη στιγμή που εντολή του Θεού είναι να γίνουμε όλοι άγιοι, γιατί ορισμένοι Χριστιανοί διακρίνονται και τιμώνται περισσότερο;

Κατ'αρχάς να πούμε ότι πριν καθιερωθεί η ονομασία «Χριστιανοί», όλα τα μέλη της Εκκλησίας εκαλούντο «άγιοι» (Πραξ. 9,13-32 κ.ά). Χαρακτηριστική είναι η πρώτη και η προτελευταία φράση του Αποστόλου Παύλου στην Β' Επιστολή προς Κορινθίους: «Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὐσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ» και «ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες» (Β' Κορ. 1,1 & 13,12). Η λέξη αυτή χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα. «Πρόσχωμεν ἃ Ἅγια τοις ἁγίοις», μάς προτρέπουν ο διάκονος και ο ιερέας κατά την τέλεση της Θείας Ευχαριστίας. Δηλαδή να προσέξουμε ώστε τα Ἅγια, το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, να τα μεταλάβουμε έχοντας κατά το δυνατόν και το ανθρώπινον αγιότητα βίου.

Και αποκαλούμαστε άγιοι γιατί βαπτισθήκαμε στο όνομα της Αγίας Τριάδος, γιατί λάβαμε μέσω του Χρίσματος τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, γιατί πιστεύουμε στον αληθινό Θεό, γιατί είμαστε μέλη του Αγίου Σώματος του Χριστού, της Εκκλησίας, γιατί αγωνιζόμαστε να τηρούμε τις εντολές του Αγίου Θεού, γιατί ανανεώνουμε το Βάπτισμά μας μετανοώντας για τις αμαρτίες μας και μετέχοντας στο Μυστήριο της Εξομολόγησης, και γιατί γινόμαστε «σύσσωμοι και σύναιμοι» του Κυρίου μας προσερχόμενοι στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας «μετά φόβου Θεού, πίστεως και αγάπης».

Όμως, αν και όλοι οι Χριστιανοί αποκαλούμαστε ήδη από την αποστολική εποχή «άγιοι» και ως «άγιοι» καλούμαστε να προσέλθουμε στο Ποτήριο της Ζωής, η Εκκλησία απονέμει το προσωνύμιο «Άγιος» ιδιαιτέρως σε κάποιους Χριστιανούς, τους οποίους διακρίνει, προβάλλει και τιμά ιδιαιτέρως κατατάσσοντας αυτούς στις αγιολογικές δέλτους της. Διαβάζουμε χαρακτηριστικά την Κυριακή της Ορθοδοξίας: «Τους αγίους του Θεού τιμώμεν εν συγγραφαίς, εν νοήμασιν, εν

θυσίαις, εν ναοίς, εν εικονίσμασι,.... ως αυτού γνησίους θεράποντας απονέμοντες και την κατά σχέσιν προσκύνησιν».

Άρα, η Εκκλησία τους τιμά και τους προβάλλει ιδιαιτέρως, επειδή είναι γνήσιοι θεράποντες (ακόλουθοι, υπηρέτες) του Θεού, όμως τι παραπάνω από εμάς είχαν και έπραξαν εκείνοι ώστε η Εκκλησία να τους αποκαλέσει «γνησίους θεράποντας του Θεού», να τους τιμήσει «εν συγγραφαίς, εν νοήμασιν, εν θυσίαις, εν ναοίς, εν εικονίσμασι», να τους απονείμει και «την κατά σχέσιν προσκύνησιν», αφού και εμείς, όπως είπαμε, καλούμαστε άγιοι, και όντες άγιοι προσερχόμαστε στην Θεία Ευχαριστία;

Η αναφορά σε ένα περιστατικό από τον βίο ενός νέου Αγίου της Εκκλησίας μας, του Αγίου Ιωσήφ του Ησυχαστού, ο οποίος εκοιμήθη το 1959 και μόλις προ τριών μηνών κατατάχθηκε στο Αγιολόγιο της Εκκλησίας, θα μάς δείξει τι είναι αυτό που εν τη ελευθερία τους πράττουν όλοι οι τιμώμενοι από εμάς Άγιοι και δεν το πράττουμε εμείς. Τουλάχιστον μέχρι να το αποφασίσουμε!

Ήταν μόλις 24 ετών, όταν αποφάσισε να μεταβεί στο Άγιον Όρος και να γίνει μοναχός. Πριν ξεκινήσει τον ασκητικό αγώνα του είχε πόθο να αγωνιστεί και να ζήσει μια έντονη πνευματική ζωή, χωρίς να υπολογίζει κόπους σωματικούς, νηστείες και θλίψεις, πειρασμούς και δοκιμασίες και ό,τι άλλο χρειαζόταν για να επιτύχει τον σκοπό του. Αυτή ήταν και η προσευχή του: «Βοήθησε με, Κύριε, να αγωνιστώ με οποιονδήποτε τρόπο και να σου αποδείξω ότι σε αγαπώ».

Έτσι προσευχόμενος καθημερινά στο μικρό καλύβι του στον Άγιο Βασίλειο, είδε κατά τη διάρκεια μιας νύκτας εν οράματι να εμφανίζεται ενώπιόν του ένα τάγμα ανθρώπων σε παράταξη και απέναντί τους πάλι σαν είδος στρατού να παρατάσσονται πολλοί δαίμονες εξαγριωμένοι με άσχημη όψη και διάθεση. Τον πλησίασε ένας Άγγελος που εμφανίσθηκε σαν στρατηγός και του είπε: «Θέλεις να πολεμήσεις στην πρώτη γραμμή;». Όταν ο Ιωσήφ του απάντησε καταφατικά με χαρά και γενναιότητα, οδηγήθηκε εκεί, όπου βρίσκονταν ένας ή δύο άνθρωποι. Τότε ο στρατηγός του είπε: «Όποιος θέλει να πολεμήσει ανδρεία με αυτούς τους σκοτεινούς, δεν τον εμποδίζω αλλά τον βοηθώ».

Μετά από αυτό το όραμα, για οκτώ ολόκληρα χρόνια αγωνίστηκε πολύ σκληρά αλλά και με σθένος εναντίον των δαιμόνων και κάθε πάθους που προκαλείται από αυτούς. Όταν έφθανε σε υπερβολική κόπωση και θλίψη από τον έντονο πνευματικό αγώνα, τον παρηγορούσε η Χάρις του Θεού, όπως του είχε υποσχεθεί ο ουράνιος στρατηγός.

Να λοιπόν ποιοι τιμώνται ποικιλοτρόπως από την Εκκλησία και από τα μέλη της ως Άγιοι: Όσοι, ως καλοί του Χριστού στρατιώτες, επιθυμούν ελεύθερα να

κακοπαθήσουν (Β' Τιμ. 2,2), να αγωνισθούν κατά του διαβόλου, των παθών και της αμαρτίας από την πρώτη γραμμή! Πώς αγωνίζονται; Όπως ακριβώς βέβαια οφείλουμε και εμείς να αγωνισθούμε, αλλά εκείνοι αγωνίζονται εκούσια ακόμη περισσότερο. Δηλαδή: Και εμείς πιστεύουμε στον Θεό, τηρούμε τις εντολές του Θεού, μετέχουμε στη μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας, προσευχόμαστε, κάνουμε υπομονή σηκώνοντας τον σταυρό μας, υφιστάμεθα πειρασμούς και δοκιμασίες, ωστόσο όλα αυτά οι Άγιοι τα πράττουν αγωνιζόμενοι κατά πολύ περισσότερο.

Κυρίως όσον αφορά την άρση του σταυρού, τους πειρασμούς και τις δοκιμασίες, επειδή είναι άνθρωποι μεγάλων πνευματικών δυνάμεων, οι ίδιοι ζητούν από τον Θεό να δοκιμασθούν σκληρά κατά του διαβόλου, των παθών και της αμαρτίας, είτε άμεσα μέσω της προσευχής τους, όπως ο Άγιος Ιωσήφ, είτε έμμεσα με την ίδια την ζωή τους, όπως ο Ιώβ. Ο πολύαθλος Ιώβ δεν ζήτησε ευθέως από τον Θεό να αγωνιστεί, αλλά ο ίδιος ο ενάρετος βίος του, επειδή δηλαδή ο ίδιος θέλησε «ευσεβώς ζην» (Β' Τιμ. 3,12), «προκάλεσε» τον διάβολο να εξαγριωθεί εναντίον του και να ζητήσει από τον Θεό να τον υποβάλλει σε μεγάλους και φοβερούς πειρασμούς, όπως και έγινε (Ιώβ 1,6-12). Ο Θεός λοιπόν, αφού γνώριζε ότι και οι δύο κατείχαν την πίστη, την υπομονή και την δύναμη να τα καταφέρουν, για να μην τους αδικήσει, επέτρεψε τους ποικίλους πειρασμούς, για να δοκιμασθούν «ως χρυσόν εν χωνευτηρίω» (Σοφ. Σολ. 3,6).

Κατά συνέπεια, οι ίδιοι οι Άγιοι μέσω της εκούσιας θέλησής τους να ζήσουν «ευσεβώς εν Χριστώ Ιησού» (Β' Τιμ. 3,12) προσκαλούν, αλλά και προκαλούν τον Θεό να τους δοκιμάσει. Αυτό όμως έχει ως συνέπεια το μαρτύριο, είτε του αίματος για τους μάρτυρες, είτε της συνειδήσεως για του οσίου. Βλέποντας τον δυναμισμό τους και την ελεύθερη βούλησή τους να αγωνισθούν ακόμη περισσότερο, ο Θεός επιτρέπει μεγαλύτερους πειρασμούς και δοκιμασίες, αλλά ταυτόχρονα τούς στέλνει ως βοηθό την Χάρι του Παναγίου Πνεύματος. Όταν τελικά τους βρει «αξιούς εαυτού», τους δέχεται «ως ολοκάρπωμα θυσίας» (Σοφ. Σολ. 3,5-6).

Γι' αυτό άλλωστε εορτάζουν Πάντες οι Άγιοι σήμερα, μία Κυριακή μετά την Πεντηκοστή. Γιατί εκείνοι είναι οι καρποί της παρουσίας και της επενέργειας του Αγίου Πνεύματος στην Εκκλησία. Γιατί ό,τι κατόρθωσαν, δεν το κατόρθωσαν μόνο με τις δυνάμεις τους, αλλά αφού έδειξαν εκούσια την καλή τους διάθεση να αγωνισθούν με κάθε τρόπο, τότε και η Χάρις του Παναγίου Πνεύματος βρήκε πρόσφορο έδαφος μέσα τους και ενήργησε στην καλοπροαίρετη και γεμάτη πίστη και δυναμισμό καρδιά τους ενισχύοντάς τους «πολυμερώς και πολυτρόπως».

Πάντων των Αγίων καλούμαστε να γίνουμε μιμητές εμείς, γι' αυτό άλλωστε και η Εκκλησία μας τούς προβάλλει, όχι μόνο σήμερα, αλλά και καθημερινά. Σαφέστατα

και δεν έχουν ανάγκη οι Άγιοι από τις τιμές ημών των θνητών, αφού τιμώνται από τον αθάνατο Θεό και οι ψυχές τους είναι «εν χειρί Θεού» (Σοφ. Σολ. 3,1), όμως εμείς έχουμε ανάγκη τις προσευχές και τις πρεσβείες τους προς Εκείνον· εμείς έχουμε ανάγκη να μιμηθούμε την πίστη και τους πνευματικούς αγώνες τους, ούτως ώστε αυτούς που εμείς τιμούμε, να τους συναντήσουμε μετά την έξοδό μας από τον παρόντα βίο και όλοι μαζί να δοξάζουμε τον Θεό, όπως χαρακτηριστικά μάς προτρέπει στην κατακλείδα του Λόγου του εις την ημέρα της εορτής των Αγίων Πάντων, ο Άγιος Λουκάς Αρχιεπίσκοπος Συμφερουπόλεως γράφοντας: «Ας είναι, αδελφοί και αδελφές μου, και η δική μας ζωή τέτοια, ώστε να μπορέσουμε και εμείς μετά το θάνατό μας να ενωθούμε με αυτό το πολυάριθμο πλήθος των ανθρώπων, ντυμένων με λευκές στολές που τις έπλυναν με το αίμα του Αρνίου, και, κρατώντας φοινικόκλαδα στα χέρια μας, να δοξάζουμε αιώνια τον μόνο και Τριαδικό Θεό, υμνώντας και ευχαριστώντάς Τον ακατάπαυστα. Αμήν».